

Περίληψεις

Ημερίδα

**Για ένα καλύτερο σχολείο:
οι εκπαιδευτικοί αναστοχάζονται,
μαθαίνουν, αλλάζουν**

23 Ιουνίου 2012

Αθήνα

**Δράση "Επιμόρφωση
εκπαιδευτικών και μελών
της εκπαιδευτικής
κοινότητας"**

Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν συνεργατικά στο σχολείο

Ζωή Παπαναούμ

Καθηγήτρια

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

zoipapa@edlit.auth.gr

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούνται σήμερα περισσότερο από ποτέ «επαγγελματίες πρώτης γραμμής», γιατί επωμίζονται το καθήκον να διδάξουν παιδιά και εφήβους με πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά και να καλύψουν ένα μεγάλο εύρος μαθησιακών αναγκών των παιδιών αυτών, γνώσεις, δεξιότητες μάθησης και αντιλήψεις. Παράλληλα να στηρίξουν τη συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, σε έναν όλο και πιο ανασφαλή και μεταβαλλόμενο κόσμο. Από την άλλη πλευρά στις μέρες μας χάνει έδαφος η πεποίθηση που διαμορφώθηκε τη δεκαετία του 1980, ότι η κάθε σχολική μονάδα μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τα αποτελέσματά της ερήμην του συστημικού πλαισίου της εκπαίδευσης. Ο κεντρικός έλεγχος του έργου των σχολείων στο όνομα της ισότητας των ευκαιριών δεν αφήνει τα περιθώρια που απαιτούνται προκειμένου να δημιουργηθούν στα σχολεία συνθήκες αριστείας για όλους.

Η συζήτηση στη διεθνή επιστημονική κοινότητα συγκλίνει σε στρατηγικές υπέρβασης των περιορισμών αυτών α) εμπλέκοντας τους εκπαιδευτικούς στη λήψη αποφάσεων, ενισχύοντας, δηλαδή, την επαγγελματική τους αυτονομία μέσω αλλαγών στο σύστημα διοίκησης και λογοδοσίας των σχολείων και β) μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους της υποστήριξης των εκπαιδευτικών από την ευκαιριακή επιμόρφωση του καθενός ως ατόμου, στη διαρκή μάθηση του συνόλου των εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε κάθε σχολείο. Πρόκειται για μια ολιστική προσέγγιση στον τρόπο που οικοδομούν την επαγγελματική τους γνώση οι εκπαιδευτικοί στο χώρο εργασίας τους, και η οποία βασίζεται στις αρχές της κοινής παιδαγωγικής αντίληψης για το έργο τους, της δέσμευσης για την επίτευξη των στόχων τους και της συνεργατικής μάθησης. Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζονται επιγραμματικά οι συνθήκες και οι δομές που εμπνέουν και ενθαρρύνουν κουλτούρα συνεργασίας και αναστοχασμού.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ως μέσο βελτίωσης της σχολικής αποτελεσματικότητας: Μια δυναμική προσέγγιση

Λεωνίδας Κυριακίδης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστήμιο Κύπρου
kyriakid@ucy.ac.cy

Στην παρουσίαση αυτή υποστηρίζεται η ανάγκη ανάπτυξης προγραμμάτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που να στηρίζονται σε αξιοποίηση των πορισμάτων της έρευνας για τον αποτελεσματικό εκπαιδευτικό. Επίσης, επισημαίνονται οι αδυναμίες των δύο βασικών προσεγγίσεων στο χώρο της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών και προτείνεται μια δυναμική προσέγγιση. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο και τα σημαντικότερα στάδια της δυναμικής προσέγγισης. Η προσέγγιση αυτή στηρίζεται σε αξιοποίηση του δυναμικού μοντέλου εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας και σε πορίσματα ερευνών που δείχνουν ότι οι παράγοντες του δυναμικού μοντέλου μπορούν να μας βοηθήσουν να καθορίσουμε στάδια αποτελεσματικής διδασκαλίας. Η δυναμική προσέγγιση επιδιώκει να προσφέρει στους εκπαιδευτικούς προγράμματα επιμόρφωσης που να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες τους, όπως αυτές καθορίζονται ανάλογα με το στάδιο στο οποίο ο κάθε εκπαιδευτικός ανήκει. Ταυτόχρονα, ενθαρρύνει την ανάπτυξη σχεδίων δράσης που αποσκοπούν σε βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών λαμβάνοντας υπόψη τις επαγγελματικές ανάγκες για βελτίωση, όπως αυτές προκύπτουν από αρχικές μετρήσεις των διδακτικών δεξιοτήτων τους. Ακολουθώντας, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα τριών ερευνητικών προγραμμάτων που εξετάζουν την επίδραση που η δυναμική προσέγγιση εκπαίδευσης εκπαιδευτικών μπορεί να έχει στην ανάπτυξη των διδακτικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών τους. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών δείχνουν πως η δυναμική προσέγγιση έχει καλύτερα αποτελέσματα από την ολιστική προσέγγιση που είναι και η επικρατούσα προσέγγιση στο χώρο της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών. Τέλος, διατυπώνονται εισηγήσεις για χρήση της δυναμικής προσέγγισης στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών και για διεύρυνση της προσέγγισης αυτής, ώστε να καλύπτει και προγράμματα επιμόρφωσης σε σχολική βάση.

Η υποστήριξη των σχολικών μονάδων στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου: κοινές αρχές- ευέλικτα σχήματα

Σοφία Αυγητίδου

*Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
saugitidou@uowm.gr*

Η ανακοίνωση αυτή στοχεύει στην ανάδειξη ενός κοινού θεωρητικού και οργανωτικού πλαισίου αρχών και διαδικασιών για την υποστήριξη της βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου, όπως αυτή επιχειρήθηκε στο πλαίσιο της Δράσης 4 του προγράμματος «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων μαθητών». Στη συγκεκριμένη δράση υλοποιήθηκαν 6 πρότζεκτ σε πανελλήνια κλίμακα. Κοινός στόχος στην οργάνωση και υλοποίηση των πρότζεκτ ήταν η υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην αντιμετώπιση των καθημερινών ζητημάτων που τους απασχολούσαν, εξασφαλίζοντας όμως όχι μόνο την επιμόρφωσή τους αλλά και τη συνεργασία μαζί τους στη διερεύνηση των συγκεκριμένων ζητημάτων και στο σχεδιασμό, τη δοκιμή και την αξιολόγηση σχετικών εκπαιδευτικών πρακτικών.

Το κοινό θεωρητικό πλαίσιο βασίζεται σε έρευνες τόσο για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών όσο και σε έρευνες για την επίτευξη της εκπαιδευτικής αλλαγής (Day, 2003, Fullan, 1991, Guskey, 2002, McLaughlin & Mitra, 2001).

Οι κοινές αρχές και διαδικασίες σύμφωνα με αυτό το πλαίσιο αφορούσαν α) στη συνδιαμόρφωση των στόχων, του περιεχομένου και της διαδικασίας συνεργασίας από τους εκπαιδευτικούς και τον συντονιστή ή τη συντονίστρια του πρότζεκτ, β) στην ανταπόκριση της θεματικής και της διαδικασίας στις ιδιαίτερες συνθήκες των σχολικών μονάδων, γ) στον ερευνητικό και αναστοχαστικό προσανατολισμό του πρότζεκτ προκειμένου να ενισχυθούν οι ευκαιρίες για διερεύνηση και επανεξέταση των εκπαιδευτικών πρακτικών, να οργανωθούν σχέδια παρέμβασης και να ενισχυθεί η διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση της επιλεγμένης παρέμβασης.

Ο ρόλος του συντονιστή – εξωτερικού συνεργάτη ήταν άμεσα αλλά και έμμεσα επιμορφωτικός ως προς τις μεθόδους που ενίσχυσε για τη διερεύνηση, το διάλογο μεταξύ των μελών της ομάδας και την ανατροφοδότησή της στην πορεία του πρότζεκτ. Παράλληλα, ο ρόλος των συντονιστών διαφοροποιήθηκε ανάλογα με το πλαίσιο της κάθε σχολικής μονάδας και τη συνδιαμόρφωση του ζητούμενου σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς.

**Τα σχολεία βελτιώνουν το έργο τους:
έξι πειραματικά πρότζεκτ επιμόρφωσης**

1° Νηπιαγωγείο Αγ. Αθανασίου Θεσσαλονίκης

Το σχολείο...

Το σχολείο, με διευθύντρια την κ. Ευδοκία Τσιρώννα και στελέχωση 5 νηπιαγωγών, βρίσκεται στον Αγ. Αθανάσιο, μια περιοχή 20 χιλ. δυτικά της Θεσσαλονίκης. Το νηπιαγωγείο έχει 58 μαθητές, από τους οποίους το 17% είναι αλλοδαποί και/ή παλιννοστούντες. Στο πλαίσιο της Πράξης συμμετέχει σε διασχολικά επιμορφωτικά σεμινάρια και σεμινάρια στελεχών, καθώς και στις δράσεις *Ενίσχυση της Ελληνομάθειας* και *Καλλιέργεια κλίματος διαπολιτισμικής επικοινωνίας σε επίπεδο σχολείου*.

Το πρότζεκτ...

Θέμα: Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική μονάδα

Διάρκεια: Φεβρουάριος- Μάιος 2012

Συντονίστρια: Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Συμμετέχοντες: 16 νηπιαγωγοί, καθώς στους συμμετέχοντες προσαρτήθηκαν και εκπαιδευτικοί¹ από νηπιαγωγεία της περιοχής

Χρονολόγιο:

3 Φεβρουαρίου 2012	Παρουσίαση και ανάλυση από τους εκπαιδευτικούς δεδομένων που συνέλεξαν με τη χρήση κοινωνιογραμμάτων, ώστε να συγκεκριμενοποιηθούν οι στόχοι του πρότζεκτ. Παράλληλα, τους δόθηκαν επιπλέον μεθοδολογικά εργαλεία για την υποστήριξη της αναστοχαστικής διαδικασίας και το σχεδιασμό παρεμβάσεων, για τα οποία έλαβαν ανατροφοδότηση στην επόμενη συνάντηση.
17 Φεβρουαρίου 2012	Συζήτηση των πρώτων σχεδίων δράσης σε ομάδες
17 Φεβρουαρίου- 17 Μαρτίου 2012	Αποτίμηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης με τη χρήση εργαλείων αξιολόγησης
17 Μαρτίου 2012	Συζήτηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης
17 Μαρτίου- 17 Μαΐου 2012 (ασύγχρονες εξ αποστάσεως εργασίες)	Χρήση ερευνητικών εργαλείων για την ανίχνευση των οπτικών των μαθητών και των εκπαιδευτικών και τη σχεδίαση νέων παρεμβάσεων
18 Μαΐου 2012	Αξιολόγηση - κλείσιμο

¹ Εκπαιδευτικοί από τα νηπιαγωγεία Αδένδρου, 2^ο Βαθύλακου, Ευρωπού Κιλκίς, Νεοχωρούδας, Λουδία, Ν. Μεσήμβριας και τα δημοτικά 2^ο Αγ. Αθανασίου και Χαλκηδόνας.

Στο στρογγυλό αυτό τραπέζι στόχος μου είναι να μοιραστώ κάποιες διαπιστώσεις για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής αλλαγής στο σχολείο, όπως αυτές προέκυψαν από τη συνεργασία μου με μία ομάδα εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά το διάστημα Ιανουάριος – Μάιος 2012. Όσα πετύχαμε με τη συγκεκριμένη ομάδα εκπαιδευτικών δε θα ήταν δυνατά χωρίς την αφοσίωση, τη διάθεση ενεργητικής συμμετοχής, το ομαδικό πνεύμα και το υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στους μαθητές, τα παιδιά και τους γονείς που έδειξε το κάθε μέλος της ομάδας ξεχωριστά και όλα μαζί σε αυτή την προσπάθεια.

Οι διαπιστώσεις αφορούν σε τρία κεντρικά ερωτήματα:

A) Ποια ήταν η κατεύθυνση της εκπαιδευτικής αλλαγής; (ή το ζητούμενο στη συνεργασία με τα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία).

B) Ποιοι ήταν οι παράγοντες που ενίσχυσαν θετικά αποτελέσματα στο πρότζεκτ (ή τι βοήθησε να πετύχει η εκπαιδευτική αλλαγή;)

Γ) Ποιο ήταν το όφελος για τους εκπαιδευτικούς; (ή γιατί να συνεχιστούν τέτοιες προσπάθειες;).

Σε σχέση με το A) το άμεσο ζητούμενο αποτέλεσε η βελτίωση του κλίματος αποδοχής στις τάξεις και το έμμεσο ζητούμενο η ενίσχυση των εκπαιδευτικών ως ερευνητών και στοχαζόμενων επαγγελματιών.

Σε σχέση με το B) οι παράγοντες που ενίσχυσαν την επίτευξη του άμεσου ζητούμενου ήταν η ανάληψη συστηματικής δράσης των εκπαιδευτικών μετά την επιμόρφωσή τους και τον προβληματισμό της ομάδας. Η επιμόρφωση περιελάμβανε τη διερεύνηση των προσωπικών θεωριών των εκπαιδευτικών, την εκπαίδευσή τους σε στρατηγικές τεκμηρίωσης του προβλήματος με ερευνητικές τεχνικές και τον εμπλουτισμό των εκπαιδευτικών πρακτικών σε σχέση με την επίτευξη ενός κλίματος αποδοχής στην τάξη. Οι εκπαιδευτικές δράσεις που επέλεξαν οι εκπαιδευτικοί μετά την επιμόρφωση εξασφάλισαν την καλύτερη γνωριμία μεταξύ των παιδιών, την ενίσχυση της αλληλεπίδρασής τους σε μεικτές ομάδες σε ομαδικά παιχνίδια και εργασίες, την ουσιαστική ακρόαση των απόψεων και προτάσεων των παιδιών μέσα από τη συστηματική συλλογή δεδομένων και εν τέλει την αύξηση των θετικών επιλογών μεταξύ των παιδιών και τη μείωση των απορριπτικών επιλογών στις περισσότερες τάξεις. Οι παράγοντες που ενίσχυσαν το έμμεσο ζητούμενο ήταν η επανεξέταση των εκπαιδευτικών πρακτικών σχετικά με το κλίμα αποδοχής, η εστιασμένη επιμόρφωση, ο σχεδιασμός δράσεων στη βάση συγκεκριμένων θεωρητικών αρχών αλλά και συγκεκριμένων ερευνητικών δεδομένων σε κάθε τάξη και, τέλος, ο συστηματικός αναστοχασμός των εκπαιδευτικών κατά την πορεία αλλά και μετά την ολοκλήρωση του πρότζεκτ.

Το όφελος σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών (Γ) αφορά στην αναγνώριση της σημασίας του κλίματος αποδοχής στην τάξη, τον εμπλουτισμό ή τη διαφοροποίηση των τρόπων εργασίας στο σχολείο τους αλλά και την απόκτηση ερευνητικών και αναστοχαστικών δεξιοτήτων ως στρατηγικών που από τη μια διαφοροποίησαν την οπτική τους πάνω στο καθημερινό εκπαιδευτικό έργο και από την άλλη διευκόλυναν την αντιμετώπιση προβληματικών καταστάσεων στην τάξη τους.

Η απουσία εξειδικευμένων γνώσεων πάνω στην εκπαίδευση αλλοδαπών μαθητών και η αύξηση την τελευταία διετία των νηπίων που εγγράφονται με φτωχή ή μηδαμινή γνώση της ελληνικής γλώσσας, καθώς και το αυξημένο ενδιαφέρον μας για την ενσωμάτωση και τη στήριξη της μαθησιακής προσπάθειας όλων των παιδιών οδήγησε στην απόφαση να αποτελέσει αυτός ο άξονας το αντικείμενο επιμόρφωσής μας. Οι εκπαιδευτικοί επισήμαναν την ανάγκη της συστηματικής επιμόρφωσής τους και αποφασίστηκε ο σχεδιασμός ενός πρότυπου μοντέλου ενδοσχολικής επιμόρφωσης, που καλύπτει τις συγκεκριμένες επιμορφωτικές ανάγκες και υποστηρίζει όχι μόνο την ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών αλλά και την ενίσχυση και βελτίωση της επιστημονικής κατάρτισης τους. Η υλοποίηση των δράσεων συνδέθηκε με την επιλογή στόχων που σχετίζονται με την ανάπτυξη της συνεργασίας και αλληλεπίδρασης, τη βελτίωση των διδακτικών πρακτικών, την υποστήριξη των διαδικασιών της μάθησης και γενικότερα την βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στη σχολική μας μονάδα.. Παράλληλα επέδρασε θετικά στο κλίμα και τις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών στο σχολείο, δημιούργησε ένα ενδυναμωμένο πλαίσιο υποστήριξης των εκπαιδευτικών στις καθημερινές τους δυσκολίες και ενίσχυσε την επιστημονική τους κατάρτιση και εξέλιξη. Η συνολική πορεία και αξιολόγηση της δράσης, αποτιμάται ως απολύτως θετική και επιτυχημένη γιατί καλύφθηκαν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο οι εκπαιδευτικές μας ανάγκες και ταυτόχρονα οι νέες γνώσεις εφαρμόζονταν άμεσα και επαληθεύονταν μέσα στο σχολικό πλαίσιο σε σύντομο χρόνο με συχνή ανατροφοδότηση από την συντονίστρια. Επίσης δημιουργήθηκαν υποδομές υποδοχής των μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο ώστε να συνεχίσει η στήριξη τους.

9ο Δημοτικό Σχολείο Ρεθύμνου

<http://9dim-rethymn.reth.sch.gr/>

Το σχολείο...

Βρίσκεται στον οικισμό Μισίρια, ανατολικά της πόλης του Ρεθύμνου, σε απόσταση 3 περίπου χιλιομέτρων από το κέντρο της. Ιδρύθηκε το έτος 1965 αρχικά ως μονοθέσιο με 36 μαθητές και μαθήτριες. Σήμερα φοιτούν 252 μαθητές εκ των οποίων το 19% είναι αλλοδαποί. Στο σχολείο διδάσκουν 12 εκπαιδευτικοί και Διευθυντής του σχολείου είναι ο κ. Κωνσταντίνος Παπαδομανωλάκης. Ενδεικτικές δραστηριότητες του σχολείου είναι οι εξής: [πολιτιστικές εκδηλώσεις με θεατρικά και μουσικά δρώμενα](#), πανηγύρια φυσικής, περιβαλλοντικά προγράμματα, [προγράμματα Ολυμπιακής Παιδείας](#), Πρόγραμμα της "[Ευέλικτης Ζώνης](#)", συγκρότηση ηλεκτρονικού χώρου με επιλεγμένους δικτυακούς τόπους, δικτυακές πύλες και ιστοσελίδες, όπου όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας (μαθητές και μαθήτριες, εκπαιδευτικοί και γονείς) μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες για πληθώρα θεμάτων. Στο πλαίσιο της Πράξης συμμετέχει σε ενδοσχολικές επιμορφώσεις και επιμορφώσεις στελεχών, καθώς και στη δράση *Προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης*.

Το πρότζεκτ...

Θέμα: Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική μονάδα

Διάρκεια: Δεκέμβριος 2011 – Ιούνιος 2012

Συντονίστρια: Ελένη Κατσαρού, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Κρήτης

Συμμετέχοντες: 11 εκπαιδευτικοί

Χρονολόγιο:

20 Δεκεμβρίου 2011	Πρώτη συνάντηση της συντονίστριας με το σχολείο, ώστε να διερευνηθούν οι στάσεις και οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών
19 Ιανουαρίου 2012	Σκιαγράφιση του πρότζεκτ και της εμπλοκής μαθητών και εκπαιδευτικών στη διαδικασία μάθησης
1 Φεβρουαρίου 2012	<i>Σεμινάριο</i> με θέμα: «Οργάνωση project στο σχολείο και σχεδιασμός αξιολόγησής του». Το σεμινάριο είχε βιωματικό χαρακτήρα και έκλεισε με συγκεκριμένες προτάσεις για παρεμβάσεις, αλλά και διερεύνηση του κλίματος της κάθε τάξης χρησιμοποιώντας κοινωνιογράμμα.
23 Φεβρουαρίου 2012	Ανάλυση κοινωνιογραμμάτων και τέθηκε ως στόχος της παρέμβασης η κατανόηση, από πλευράς των μαθητών, της λειτουργίας των στερεοτύπων και των πολλαπλών οπτικών, μέσα από συγκεκριμένη δράση
16 Μαρτίου 2012	<i>Βιωματικό εργαστήριο</i> με θέμα «Διαχείριση στερεοτύπων στην τάξη και τρόποι άρσης τους»
16 Μαρτίου-14 Ιουνίου 2012 (Ασύγχρονες εξ αποστάσεως εργασίες)	Καταγραφή απόψεων μαθητών σχετικά με τη διαφορετικότητα και διερεύνηση στερεοτυπικών εικόνων και προκαταλήψεων. Σχεδιασμός – υλοποίηση παρεμβάσεων στις τάξεις
14 Ιουνίου 2012	Αξιολόγηση - κλείσιμο

Στόχοι και μεθόδευση:

Βασικός στόχος του project ήταν να διαμορφωθεί ένα σχέδιο ανάπτυξης του σχολείου πάνω σε άξονες που θα έθεται οι ίδιοι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί, στηριγμένοι σε προτεραιότητες και ανάγκες που θα είχαν διαγνώσει οι ίδιοι. Στο συγκεκριμένο σχολείο οι εκπαιδευτικοί επέλεξαν να κινηθούν προς την κατεύθυνση ανάπτυξης στους μαθητές τους της ικανότητας να είναι ανεκτικοί προς το διαφορετικό, την αντίθετη άποψη και την αλήθεια του άλλου.

Για να μπορέσουν οι εκπαιδευτικοί να διαγνώσουν τις ανάγκες και να καθορίσουν ποιον προσανατολισμό επιθυμούν να έχει η δράση τους, οργανώθηκαν αρχικά επιμορφωτικές δραστηριότητες που στόχευαν στη γνωριμία μεταξύ των μελών της ομάδας, στη διερεύνηση στερεοτυπικών αντιλήψεων, στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών προκειμένου να εντοπίσουν και να αναλύσουν τις προβληματικές καταστάσεις που αντιμετωπίζουν. Στη συνέχεια οργανώθηκε επιμόρφωση με βάση τις ανάγκες των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, τέτοια που να τους δίνει προτεινόμενες λύσεις και εναλλακτικές δράσεις στα προβλήματα που αντιμετώπιζαν.

Υλοποίηση:

Το project αντιμετώπισε στην υλοποίησή του δυσκολίες που ξεκινούσαν από την έλλειψη χρόνου των εκπαιδευτικών. Οι χαμηλές οικονομικές απολαβές τους τους παρακινούν στην ανάληψη επιπλέον επαγγελματικών υποχρεώσεων ή σε περαιτέρω σπουδές. Η γενικότερη κρίση αποτέλεσε τον βασικό ανασταλτικό παράγοντα.

Δόθηκαν όμως και δυνατότητες που απέρρεαν από το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών για βελτίωση του σχολείου τους και προσωπική τους ανάπτυξη. Ιδιαίτερα πρέπει να αναφέρουμε ότι στην ομάδα συμμετείχαν κυρίως νέοι εκπαιδευτικοί, αλλά και έμπειροι που πλούτιζαν τον προβληματισμό των νεότερων.

Αποτίμηση αποτελεσμάτων:

Δεν υπήρξαν διαρροές από την ομάδα των εκπαιδευτικών, αντίθετα προστέθηκε ένα άτομο. Προέκυψαν – όπως φαίνεται από τις συζητήσεις και τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε σχετικό ερωτηματολόγιο- ενδιαφέροντα και πολύπλευρα οφέλη για τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, αλλά και τους μαθητές τους. Μέσα στον περιορισμένο χρόνο φάνηκε μια προοπτική.

- Γνωριμία με τη συγκεκριμένη Υποδράση του προγράμματος Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων μαθητών.
- Πλαίσιο συνεργασίας (γνωριμία με τη συντονίστρια του προγράμματος- διαμόρφωση των όρων συνεργασίας-δήλωση συμμετοχής των εκπαιδευτικών- προγραμματισμός συναντήσεων-προσπάθεια επιλογής κατεύθυνσης της επιμορφωτικής δράσης-επιλογή θέματος της δράσης, πρώτη προσέγγιση στόχων- προγραμματισμός δράσεων, τελικό προϊόν)
- Πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος: Σχολικό περιβάλλον, ανθρώπινο δυναμικό, υλικοτεχνική υποδομή, τμήματα.
- Εφαρμογή του προγράμματος: φάση προβληματισμού: εμπλοκή των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών σε μια κατάσταση σχετική με το θέμα με τη χρήση του παιχνιδιού ρόλων – συμπλήρωση σχετικού ερωτηματολογίου διερεύνησης- καθορισμός θέματος μέσα από την επιλογή πολλών προτάσεων που κατατέθηκαν.
- Δημιουργία εργαλείου διερεύνησης των στάσεων και απόψεων των μαθητών μας στη συγκεκριμένη θεματολογία. Α) Εφαρμογή Κοινωνιογράμματος β) Δημιουργία εργαλείου προβληματισμού και διερεύνησης πτυχών του θέματος κοινού για όλους τους συμμετέχοντες το οποίο θα είχε τα στοιχεία της εικόνας, του γραπτού και προφορικού λόγου.
- Εφαρμογή των συγκεκριμένου εργαλείων σε τμήματα από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς και συλλογή των απόψεων.
- Αποδελτίωση των απόψεων. Διαμόρφωση συμπεράσματος για τις στάσεις των μαθητών μας στη συγκεκριμένη κατάσταση.
- Παρέμβαση σε κάθε τμήμα
- Η τελευταία φάση και τα αποτελέσματά της ήταν το θέμα της τελευταίας συνάντησης.
- Ο ρόλος μου στη συγκεκριμένη δράση
- Τυχόν προβλήματα και ανασταλτικοί παράγοντες
- Προοπτική

151° & 52° Δημοτικά Σχολεία Αθηνών

Το σχολείο...

Τα 151^ο & 52^ο Δημοτικά σχολεία Αθηνών είναι συστεγαζόμενα και διευθυντές των σχολείων είναι ο Φωκίων Γεωργιάδης και ο Απόστολος – Δημήτριος Ζήσιμος αντίστοιχα. Το κάθε σχολείο έχει 20 εκπαιδευτικούς. Στο 151^ο φοιτούν 138 μαθητές και στο 52^ο 180 μαθητές, προερχόμενοι από οικογένειες μεσαίου ή χαμηλού κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου. Τα ποσοστά των αλλοδαπών και/ή των παλιννοστούντων είναι 53% και 60% αντίστοιχα. Το σχολικό συγκρότημα παρουσιάζει ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή. Λειτουργούν τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας και οι δραστηριότητες εκτός αναλυτικού προγράμματος περιλαμβάνουν προγράμματα Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικά και Πολιτιστικά. Στο πλαίσιο της Πράξης συμμετέχουν σε διάφορες μορφές επιμόρφωσης, καθώς και στις δράσεις *Ενίσχυση της Ελληνομάθειας, Σύνδεση σχολείου και κοινότητας, Προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης*.

Το πρότζεκτ...

Θέμα: Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική μονάδα

Διάρκεια: Δεκέμβριος 2011 – Ιούνιος 2012

Συντονιστής: Παναγιώτης Μανιάτης, Διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συμμετέχοντες: 24 εκπαιδευτικοί

Χρονολόγιο:

19 Δεκεμβρίου 2011	Πρώτη συνάντηση του συντονιστή με το σχολείο για να συγκεκριμενοποιηθεί η διαδικασία του πρότζεκτ με τους συμμετέχοντες και να διερευνηθούν τα θέματα-προβλήματα
18 Ιανουαρίου 2012	Οριοθέτηση των στόχων του σχεδίου δράσης
8 Φεβρουαρίου 2012	Σεμινάριο με θέμα «Δύσκολα παιδιά και συγκρούσεις στη σχολική τάξη»
21 Φεβρουαρίου 2012	Σεμινάριο με θέμα «Κοινωνική αλληλεπίδραση σε πολυπολιτισμικές τάξεις: Ζητήματα μεθοδολογίας της έρευνας»
20 Μαρτίου 2012	Διερεύνηση του σχολικού κλίματος από τους συμμετέχοντες με τη χρήση μεθοδολογικών εργαλείων
3 Απριλίου 2012	Βιωματικό εργαστήριο με θέμα «Η επικοινωνιακή διάσταση της διαδικασίας διδασκαλίας-μάθησης».
30 Απριλίου 2012	Σχεδιασμός στρατηγικών δράσεων σε επίπεδο τάξης
30 Απριλίου- 16 Μαΐου 2012	Παρεμβάσεις στην τάξη
17 Μαΐου 2012	Παρουσίαση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων
5 Ιουνίου 2012	Αξιολόγηση - κλείσιμο

Το επιμορφωτικό project που εφαρμόστηκε στο 52ο και 151ο Δημοτικά Σχολεία Αθηνών είχε έναν ανοικτό και ευέλικτο χαρακτήρα, αφού οι επιμέρους στόχοι του και η πορεία της υλοποίησής του συνδιαμορφώθηκαν με τους επιμορφούμενους στη βάση των πραγματικών τους αναγκών. Ολόκληρη η επιμορφωτική προσπάθεια εκκινούσε από μια βασική επιδίωξη: να κατανοήσουν οι εκπαιδευτικοί ότι μπορούν να είναι ερευνητές της πράξης τους, να μπουν σε μια διαδικασία εντοπισμού και κατανόησης μια προβληματικής κατάστασης, να προτείνουν λύσεις, να τις εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν την όλη προσπάθεια.

Μετά από τη διερεύνηση των προσδοκιών των εκπαιδευτικών, προσδιορίστηκε η θεματική που θα διερευνούσε το πρόγραμμα και αφορούσε τα *ζητήματα επικοινωνίας, σχέσεων και διαχείρισης συγκρούσεων στο πολυπολιτισμικό σχολείο*. Έτσι, οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος επικεντρώθηκαν:

- στη διερεύνηση των σχέσεων και του σχολικού κλίματος στη σχολική τάξη
- στην ανίχνευση των παραγόντων που τις καθορίζουν και επηρεάζουν την ποιότητα αυτών των σχέσεων και
- στη ανάπτυξη δράσης για τη βελτίωσή τους.

Ως θεωρητικό πλαίσιο αξιοποιήθηκαν οι βασικές αρχές της έρευνας δράσης με τα αντίστοιχα μεθοδολογικά εργαλεία. Τα στοιχεία που υιοθετήθηκαν από το συγκεκριμένο μεθοδολογικό πλαίσιο αφορούσαν το συμμετοχικό και συνεργατικό χαρακτήρα, τη διασύνδεση της θεωρίας με την πράξη, καθώς και την έμφαση όχι τόσο στην μεταβίβαση ενός σώματος γνώσεων ή διδακτικών πρακτικών, έτοιμων προς εφαρμογή, αλλά την αλλαγή στάσεων και αντιλήψεων των εκπαιδευτικών.

Στην υλοποίηση του προγράμματος ακολουθήθηκε ένα σχήμα το οποίο περιελάμβανε μια πορεία παρατήρησης/διερεύνησης - σχεδιασμού - δράσης, και, εμβόλιμα, παρεμβάλλονταν επιμορφωτικά σεμινάρια. Όπως ήταν φυσικό, παρουσιάστηκαν αρκετές δυσκολίες που σχετιζόνταν τόσο με ζητήματα που αφορούν αντιλήψεις και συνήθειες των υποκειμένων, είτε με τους περιορισμούς που έθετε το πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος (χρόνος, σχολικό πρόγραμμα κ.λπ.). Την ίδια στιγμή υπήρξαν αρκετοί ενισχυτικοί παράγοντες όπως ο ενδοσχολικός χαρακτήρας, η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών και η στήριξη από τη διεύθυνση, παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχή έκβαση του εγχειρήματος.

Προχωρώντας σε μια αποτίμηση της εφαρμογής του προγράμματος, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι όλη η προσπάθεια ήταν επιτυχής. Το συμπέρασμα αυτό εξάγεται όχι μόνο ως προσωπική αξιολογική κρίση, από την πορεία που ακολούθησε και τα αποτελέσματα που είχε το project, αλλά και από τις τοποθετήσεις – αξιολογήσεις των ίδιων των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί κατανόησαν τη δυνατότητα αυτο-βελτίωσης που έχουν, την ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλιών, εξοικειώθηκαν με τη χρήση μεθοδολογικών εργαλείων έρευνας και καλλιέργησαν την ικανότητά τους να εργάζονται συνεργατικά, να μοιράζονται απόψεις για τη διδακτική τους πράξη. Στο πεδίο που διερευνήθηκε, σχεδίασαν παρεμβάσεις τις οποίες και εφήρμοσαν στις τάξεις τους με σκοπό την αναδιαμόρφωση των διαμαθητικών σχέσεων και τη βελτίωση του σχολικού κλίματος.

Φωκίων Γεωργιάδης
Διευθυντής του 151^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών
mail@151dim-athin.att.sch.gr

Απόστολος – Δημήτριος Ζήσιμος
Διευθυντής του 52^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών
mail@52dim-athin.att.sch.gr

Κατά την υλοποίηση της δράσης 4 πραγματοποιήθηκε ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών του 52ου και του 151ου Δημοτικών Σχολείων Αθηνών στα πλαίσια ενός προγράμματος έρευνας-δράσης. Η επιμόρφωση επικεντρώθηκε σε ζητήματα επικοινωνίας στο σχολείο και ξεκίνησε με ανάδειξη των εκπαιδευτικών αναγκών σχετικά με το υπό διαπραγμάτευση θέμα και στη συνέχεια το προσέγγισε πολύπλευρα – με θεωρητική τεκμηρίωση, βιωματικές δράσεις, διεπιστημονική προσέγγιση με τη συμμετοχή ψυχολόγων, κατέληξε στη δημιουργία σχεδίων δράσης και υλοποίησή τους στη σχολική τάξη με τη μορφή παρέμβασης.

Αποτιμώντας τη συγκεκριμένη επιμορφωτική δράση, επισημαίνεται ότι παρουσιάστηκαν σημαντικά αποτελέσματα ως προς τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν, ενώ και οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη συμμετοχή τους στο επιμορφωτικό σεμινάριο δείχνουν ότι παρά τις όποιες δυσκολίες που αφορούσαν κυρίως την ώρα της επιμόρφωσης (μετά το διδακτικό ωράριο), υπήρξαν ιδιαίτερα θετικές και αποτυπώνουν χαρακτηριστικά το βαθμό συνεργασίας τόσο με τον υπεύθυνο επιμόρφωσης όσο και μεταξύ των επιμορφούμενων.

2° Γυμνάσιο Φλώρινας

<http://2gym-florin.flo.sch.gr/>

Το σχολείο...

Το 2^ο Γυμνάσιο Φλώρινας βρίσκεται στην περιοχή των «Νεοφώτιστων» όπου κατοικούν τσιγγάνοι. Πρόκειται για πιλοτικό ψηφιακό σχολείο για το έτος 2011-2012 με καλή υλικοτεχνική υποδομή. Διευθυντής του γυμνασίου είναι ο Αναστάσιος Μπατμάς και το στελεχώνουν 41 εκπαιδευτικοί. Οι μαθητές του σχολείου είναι 332, κυρίως μεσαίου κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου, οι οποίοι πηγαίνουν στο σχολείο και από τα διπλανά χωριά. Το ποσοστό των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών είναι 5%, ενώ στο σχολείο είναι εγγεγραμμένοι και μικρός αριθμός τσιγγανοπαίδων. Το σχολείο συμμετέχει σε διάφορες δραστηριότητες εκτός αναλυτικού προγράμματος (περιβαλλοντικά, Αγωγής Υγείας, ΣΕΠ, επισκέψεις σε θέατρα, μουσεία κ.λπ.) και οι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν επιμορφώσεις των επιμέρους ειδικοτήτων, επιμορφώσεις σχετικές με τις ψηφιακές εφαρμογές στη διαδικασία μάθησης και στη διαπολιτισμική εκπαίδευση στο πλαίσιο της Πράξης.

Το πρότζεκτ...

Θέμα: Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική μονάδα

Διάρκεια: Δεκέμβριος 2011 – Ιούνιος 2012

Συντονιστής: Δημήτρης Πνευματικός, Επίκουρος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Συμμετέχοντες: 22 εκπαιδευτικοί

Χρονολόγιο:

21 Δεκεμβρίου 2011	Πρώτη συνάντηση του συντονιστή με το σχολείο για την οριοθέτηση του στόχου της παρέμβασης από τους εκπαιδευτικούς και των προσδοκιών τους μέσα από βιωματικές ασκήσεις
20 Φεβρουαρίου 2012	Σεμινάριο με θέμα «Συμμετοχικός σχεδιασμός: Μια στρατηγική για την ανάλυση προβλημάτων στο σχολικό περιβάλλον και σχεδιασμό παρεμβάσεων»
6 Μαρτίου 2012	Μελέτη των απόψεων των μαθητών του σχολείου με τη χρήση ερωτηματολογίου
3 Απριλίου 2012	Ανατροφοδότηση από τα αποτελέσματα της έρευνας και κοινοποίησή τους στο σύνολο του συλλόγου διδασκόντων
26 Απριλίου	Συνάντηση και συζήτηση με το 15μελές μαθητικό συμβούλιο Σεμινάριο με θέμα «Βασικές αρχές διαχείρισης σχολικής τάξης».
12 Ιουνίου 2012	Αξιολόγηση – κλείσιμο- προγραμματισμός για την επόμενη χρονιά

Η προσέγγιση που κάναμε στο 2^ο Γυμνάσιο Φλώρινας θα μπορούσε να ενταχθεί στο θεωρητικό πλαίσιο του «Συμμετοχικού Σχεδιασμού» (Participatory design). Εστιάσαμε στην μεθοδολογία αναζήτησης και επίλυσης προβλημάτων μέσα από μια σειρά βημάτων όπου οι εμπλεκόμενοι στη σχολική κοινότητα προσπάθησαν να αναζητήσουν λύσεις στα συγκεκριμένα προβλήματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Στην προσπάθεια αυτή έπρεπε να εμπλακούν, εκτός από την διεύθυνση του σχολείου, ο σύλλογος διδασκόντων αλλά και οι ίδιοι οι μαθητές. Διανεμήθηκε ερωτηματολόγιο σε όλες και όλους τις μαθήτριες και μαθητές του σχολείου προκειμένου να καταγράψουν μία θετική και μία αρνητική εμπειρία στο σχολείο. Οι εμπειρίες τους κωδικοποιήθηκαν και παρουσιάστηκαν στους εκπαιδευτικούς. Η ανταπόκρισή τους ήταν πάρα πολύ θετική και ώριμη. Οι εκπαιδευτικοί προσπάθησαν, εφαρμόζοντας τον συμμετοχικό σχεδιασμό, να δώσουν λύσεις στα ζητήματα που αναδύθηκαν από τους μαθητές. Στην πορεία εντοπίστηκαν σημεία για τα οποία οι εκπαιδευτικοί είχαν ανάγκη περαιτέρω επιμόρφωσης η οποία και πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του project. Ο ρόλος του συντονιστή ήταν να δημιουργήσει το πλαίσιο εκείνο που θα βοηθούσε τους εκπαιδευτικούς να εντοπίσουν οι ίδιοι τα θέματα που τους απασχολούν, να τα αναλύσουν με βάση τις γνώσεις τους, να σταθούν κριτικά πάνω σε αυτά και να αναζητήσουν συγκεκριμένες πληροφορίες προκειμένου να αναλύσουν, να ερμηνεύσουν και να σχεδιάσουν τις παρεμβάσεις τους.

Το πρόγραμμα αυτό πραγματοποιήθηκε παράλληλα με τα επιμορφωτικά σεμινάρια του ΥΠ.Π.Δ.Β.Μ.&Θ στα πλαίσια της εφαρμογής των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών και λειτούργησε επικουρικά.

Κάνοντας αποτίμηση των συναντήσεων-προσεγγίσεων που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της δράσης αρκετοί συνάδελφοι αναφέρουν ότι άλλαξε ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπιζαν τους μαθητές γιατί ακούστηκαν καινούρια πράγματα μια και στις σχολές που τελείωσαν δεν παρακολούθησαν παιδαγωγικά μαθήματα και ψυχολογία με αποτέλεσμα να βοηθηθούν στο έργο τους στη διδακτική πράξη.

Κάποιοι άλλοι τόνισαν ότι επανέφεραν στην επιφάνεια γνώση που είχαν διδαχτεί ή διαβάσει όσον αφορά στις σχέσεις τους με τους μαθητές ή και συναδέλφους.

Οι σχέσεις καθηγητών –μαθητών άρχισαν ν' αλλάζουν προς το καλύτερο , αργά αλλά σταθερά, από τη στιγμή που και οι μαθητές μπήκαν στο παιχνίδι του συμμετοχικού σχεδιασμού.

Αντιδράσεις υπήρξαν από καθηγητές αλλά και μαθητές, παρόλα αυτά μας δόθηκε η ευκαιρία να ανταλλάξουμε απόψεις και να δοκιμάσουμε να υλοποιήσουμε καινοτόμες ιδέες στην πράξη.

Πιστεύουμε ότι τα αποτελέσματα φάνηκαν μεν μεταξύ των συμμετεχόντων αλλά θα ήταν πιο θεαματικά αν το πρόγραμμα τύχαινε της ευρύτερης αποδοχής των συναδέλφων.

Υπάρχει ενδιαφέρον να πραγματοποιηθεί και την επόμενη χρονιά με συγκεκριμένα παραδείγματα από την εκπαιδευτική πραγματικότητα. Τότε τα αποτελέσματα θα είναι πιο ορατά. Οι εκπαιδευτικοί θα ήθελαν την υποστήριξη-συμβουλή κάποιου «ειδικού» για πρακτικές αντιμετώπισης προβλημάτων που δημιουργούνται στη δική μας εκπαιδευτική κοινότητα.

4ο Γυμνάσιο Αθηνών

<http://4gym-athin.att.sch.gr/>

Το σχολείο...

Το 4^ο Γυμνάσιο Αθηνών είναι από τα παλαιότερα Γυμνάσια της Αθήνας και λειτουργεί από το 1908. Διευθύντρια είναι η Ολυμπία Μαγκριώτου. Στο σχολείο διδάσκουν 19 εκπαιδευτικοί. Οι 137 μαθητές, από τους οποίους το 70% είναι αλλοδαποί και/ή παλιννοστούντες, προέρχονται από οικογένειες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Στο Γυμνάσιο, επίσης, φοιτούν και Έλληνες μειονοτήτων (πχ. Πομάκοι). Υπάρχουν ελλείψεις στην υλικοτεχνική υποδομή. Το Γυμνάσιο συμμετέχει σε πρόγραμμα ανακύκλωσης. Στο πλαίσιο της Πράξης συμμετέχει στις δράσεις *Ενίσχυση της Ελληνομάθειας* και *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας*.

Το πρότζεκτ...

Θέμα: Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική μονάδα

Διάρκεια: Δεκέμβριος 2011 –Μάιος 2012

Συντονίστρια: Μαρίνα Δεδούλη, Σχολική Σύμβουλος – Ψυχολόγος

Συμμετέχοντες: 14 εκπαιδευτικοί

Χρονολόγιο:

14 Δεκεμβρίου 2011	Πρώτη συνάντηση της συντονίστριας με το σχολείο, ώστε να διερευνηθεί το θέμα του πρότζεκτ
12 Ιανουαρίου 2012	Συγκεκριμενοποίηση του στόχου της παρέμβασης Ανάθεση στους εκπαιδευτικούς ερευνητικών εργασιών ανά ομάδες, με στόχο την ανεύρεση καλών πρακτικών και τη διερεύνηση των οπτικών των μαθητών
26 Ιανουαρίου 2012	Παρουσίαση αποτελεσμάτων των ερευνητικών εργασιών
9 Φεβρουαρίου 2012	Βιωματικό εργαστήριο με θέμα «Ζητήματα επικοινωνίας και μάθησης αξιοποιώντας τη δυναμική της ομάδας στη διαπολιτισμική τάξη»
1 & 8 Μαρτίου 2012	Βιωματικό σεμινάριο με θέμα «Διδασκαλία και ενεργητικές – συμμετοχικές μορφές μάθησης»
22 Μαρτίου 2012	Σεμινάριο με θέμα «Διδάσκοντας σε πολιτισμικά ανομοιογενείς τάξεις Ζητήματα διαπολιτισμικής μάθησης και επικοινωνίας»
5 Απριλίου 2012	Σχεδιασμός παιδαγωγικών παρεμβάσεων
3 Μαΐου 2012	Διερεύνηση της εφαρμογής καλών πρακτικών
17 Μαΐου 2012	Αξιολόγηση - κλείσιμο

Κατά τον σχεδιασμό του συγκεκριμένου project, όπως και των άλλων, αξιοποιήθηκαν στοιχεία του μοντέλου διαδικασίας. Δόθηκε προτεραιότητα στην ίδια την αναπτυξιακή διαδικασία, μέσω της εμπειρίας της συμμετοχής και της βαθύτερης κατανόησης.

Κατά τη διάρκεια της πρώτης συνάντησης της ομάδας, συνδιαμορφώθηκαν το περιεχόμενο και η μορφή του project.

Αναδύθηκαν δύο ευρύτερες θεματικές ενότητες ενδιαφέροντος

1. Σχέσεις και επικοινωνία στη σχολική κοινότητα
2. Ευέλικτες μορφές διδασκαλίας- Διδασκαλία σε ανομοιογενείς τάξεις

Οι συναντήσεις πήραν τη μορφή βιωματικού σεμιναρίου, διάρκειας δυόμιση περίπου ωρών, δύο φορές το μήνα, σε σταθερή ημέρα και ώρα.

Αξιοποιήθηκαν ενεργητικές-συμμετοχικές καθώς και βιωματικές-εκφραστικές μέθοδοι, όπως:

- Ανάλυση κρίσιμων περιστατικών
- Έρευνα στη σχολική μονάδα
- Εργασία σε μικρές ομάδες
- Παιχνίδι ρόλων
- Καταιγισμός ιδεών
- Σχέδιο-ιχνογράφημα(στη λογική των προβολικών τεχνικών)
- Συμπλήρωση ιστορίας
- Σύνθεση αυτοαναφορικών κειμένων κ.ά.

Το συγκεκριμένο project, σύμφωνα με την αξιολόγηση των ίδιων των συμμετεχόντων, είχε επίδραση στον τρόπο με τον οποίο σκέπτονται και βιώνουν

- Την επικοινωνία με τους μαθητές και την επικοινωνία μεταξύ τους
- Τη διαδικασία διδασκαλίας – μάθησης.
- Τον εαυτό τους μέσα στο ρόλο.

Πιο συγκεκριμένα, το project έδωσε ευκαιρίες για κριτικό στοχασμό, ενσυναίσθηση, διεύρυνση των ορίων συναισθηματικής αντοχής (υπομονή, επιείκεια) και καλλιέργεια ενσυναίσθησης.

46° Γυμνάσιο Αθηνών

<http://46gym-athin.att.sch.gr/>

Το σχολείο...

Το 46^ο Γυμνάσιο Αθηνών στεγάζεται σε ένα παλιό νεοκλασικό οίκημα. Η διευθύντρια του σχολείου είναι η Βασιλική Τσέλιου. Στο σχολείο διδάσκουν 39 εκπαιδευτικοί. Φοιτούν 245 μαθητές, κυρίως χαμηλού κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου. Το 60% είναι αλλοδαποί και/ή παλιννοστούντες. Παράλληλα, το σχολείο συμμετέχει σε διάφορα προγράμματα, όπως αυτό της Αγωγής Υγείας και της Αγωγής Σταδιοδρομίας, ενώ πήρε και μέρος σε βιωματικό σεμινάριο για μαθητές και εκπαιδευτικούς/γονείς με σκοπό την εξάλειψη του στιγματισμού των ψυχικώς πασχόντων (φορέας ΠΕΨΑΕΕ). Επίσης λειτουργεί θεατρική ομάδα στην Α΄ τάξη. Στο πλαίσιο της Πράξης συμμετέχει στις δράσεις *Ενίσχυση της Ελληνομάθειας* και *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας*.

Το πρότζεκτ...

Θέμα: Διδασκαλίας για ανομοιογενείς τάξεις

Διάρκεια: Δεκέμβριος 2011 – Ιούνιος 2012

Συντονίστρια: Βασίλης Τσάφος, Λέκτορας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συμμετέχοντες: 15 εκπαιδευτικοί

Χρονολόγιο:

6 Δεκεμβρίου 2011	Πρώτη συνάντηση του συντονιστή με το σχολείο, ώστε να συζητηθεί η διαδικασία που θα ακολουθηθεί στο πρότζεκτ και οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών
21 Δεκεμβρίου 2011	Οριοθέτηση θέματος και στόχων του πρότζεκτ
18 Ιανουαρίου 2012	Σχεδιασμός της παρέμβασης και των επιμέρους σταδίων Εφαρμογή συν-διδασκαλιών
8 Φεβρουαρίου 2012	Παρουσίαση συν-διδασκαλιών και ανατροφοδότηση
23 Φεβρουαρίου 2012	Βιωματικό σεμινάριο με θέμα «Μαθητική ετερότητα και νέες διδακτικές μέθοδοι»
6 Μαρτίου 2012	Σχεδιασμός των επόμενων βημάτων
22 Μαρτίου 2012	Βιωματικό σεμινάριο με θέμα «Μαθητική ετερότητα και νέες διδακτικές μέθοδοι»
3 Απριλίου 2012	Επεξεργασία σχεδίων δράσης
10 Μαΐου 2012	Αποτίμηση και διαδικασία αναστοχασμού
29 Μαΐου 2012	Βιωματικό εργαστήριο με θέμα «Διαχείριση της επιθετικότητας και της βίας στο σχολείο»
6 Ιουνίου 2012	Αξιολόγηση - κλείσιμο

Στην εισήγηση θα γίνει αναφορά στους στόχους του project όπως αυτοί σταδιακά διαμορφώθηκαν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου σχολείου, το οποίο ορίζεται από τις ακόλουθες παραμέτρους: κοινωνικο-πολιτισμικό, θεσμικό και διοικητικό πλαίσιο, εκπαιδευτικοί του σχολείου, συγκεκριμένοι μαθητές (κοινωνικο-πολιτισμική προέλευση, ομάδες πίεσης, προσδοκίες από το σχολείο) και κουλτούρα του συγκεκριμένου σχολείου.

Έτσι ο απώτερος στόχος που ήταν η αλλαγή και η βελτίωση του σχολείου στο συγκεκριμένο πλαίσιο πήραν την ακόλουθη μορφή:

- Να διαμορφωθεί στο σχολείο μια δυναμική συλλογικής δράσης
- Να ορίσουν οι εκπαιδευτικοί το πλαίσιο όσο και τους στόχους αυτής της δράσης
- Να υποστηριχθούν οι εκπαιδευτικοί σε αυτή την προοπτική μέσα από συναντήσεις στοχασμού και εναλλακτικές επιμορφώσεις,
- Να διαμορφωθεί ένα συνεχές σχεδιασμού-δράσης-(ανα)στοχασμού και αξιολόγησης.

Στο δεύτερο μέρος θα παρουσιαστεί ο τρόπος που οργανώθηκε το project στο σχολείο με εστίαση

- στις δυσκολίες, που σχετίζονται α) με τις επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών απέναντι στο πρόγραμμα λόγω κακής προηγούμενης εμπειρίας τους από επιμορφωτικά προγράμματα β) με την δυσπιστία τους απέναντι στη θεωρία και μια τάση τους προς τον εμπειρισμό και γ) την ανασφάλεια τους για πιθανή αποσταθεροποίηση και την παρεπόμενη αμυντική στάση απέναντι στη διερευνητική και αναστοχαστική τους δράση στο πρόγραμμα...
- σε ενισχυτικούς παράγοντες, που κάποιες φορές αναπτύσσονταν παράλληλα με τις δυσκολίες διαμορφώνοντας και ένα αντιφατικό πλαίσιο δράσης: α) ένα θετικό κλίμα, ευεπίφορο σε αλλαγές και πειραματισμούς... β) εναλλακτικές μορφές επιμόρφωσης, που απαντούν σε συγκεκριμένα αιτήματα των εκπαιδευτικών και συνδέονται άμεσα με τη δράση και γ) στη σταδιακή ανάπτυξη ενός στοχαστικού διαλόγου, που επέτρεψε στην ομάδα των εκπαιδευτικών να αντιληφθούν την αξία της δημιουργίας μιας επαγγελματικής κοινότητας μάθησης που σταδιακά διαμορφώνει το αίσθημα του ανήκειν και αναλαμβάνει τη δέσμευση για κοινή δράση και αλλαγή.

Στο τρίτο μέρος επιχειρείται η αποτίμηση μέσα από στοιχεία που προκύπτουν από:

α) τα ημερολόγια του συντονιστή και β) την αξιολόγηση του project από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς μέσα από i. ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι εκπαιδευτικοί και ii. την τελική συνάντηση αποτίμησης του προγράμματος:

Οι εκπαιδευτικοί στην πλειονότητά τους δείχνουν ικανοποιημένοι από το project. Ειδικότερα:

- Εκφράζονται θετικά απέναντι στις επιμορφώσεις, εστιάζοντας στο βιωματικό τους χαρακτήρα και στη συσχέτισή τους με τη εκπαιδευτική πράξη.
- Θεωρούν θετικό το στοχαστικό και διερευνητικό κλίμα που σταδιακά και παρά τις διαφωνίες και τις αντιστάσεις διαμορφώθηκε.

- Θεωρούν ότι υπήρξε αντίκτυπο στην εκπαιδευτική πράξη και ωφέλεια για τους μαθητές
- Δείχνουν να συνειδητοποιούν την ανάγκη συλλογικής δράσης στην προοπτική της βελτίωσης και της αλλαγής
Ωστόσο,
- Επισημαίνουν ότι ο περιορισμένος χρόνος δεν επέτρεψε την πλήρη ανάπτυξη του προγράμματος
- Εστιάζουν περισσότερο στις επιμορφωτικές συναντήσεις, παρόλο που φαίνεται να συνειδητοποιούν τον βασικό άξονα του project: συζήτηση-στοχασμός, επιμόρφωση, εκπαιδευτική πράξη & αξιολόγηση
- Παρά την ικανοποίησή τους από το βιωματικό χαρακτήρα των επιμορφωτικών συναντήσεων εστιάζουν και πάλι σε τεχνικές διδασκαλίας και διαχείρισης της τάξης, στοιχείο που μπορεί να σημαίνει εμμονή στην θεώρηση των παιδαγωγικών ως εφαρμογής, και μια τάση για συγκεκριμένο και άμεσο και όχι για (ανα)στοχασμό...

